

TAIEX põhitõed

Mis on tehnilise abi ja teabevahetuse instrument ja kuidas selles osaleda?

Käesoleva infomaterjali eesmärk on selgitada Euroopa Komisjoni tehnilise abi ja teabevahetuse instrumendi (Technical Assistance and Information Exchange instrument, TAIEX) eesmärke, tegevusi ja osalemise võimalusi. Materjal on mõeldud avaliku sektori ja avaliku sektori osalusega asutustele ja nende töötajatele. Kui TAIEX osas peaks tekkima täpsustavaid küsimusi, võib pöörduda otse [Euroopa Komisjoni naabrus- ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi](#) (DG NEAR) poole.

TAIEX on Euroopa Liidu (EL) laienemisstrateegia lahutamatu osa, millega alustati juba 1996. aastal. TAIEX eesmärk on kohendada ja jõustada riigiasutuste ELi õigusaktide (*EU acquis e. ühenduse õigustik*), poliitikate ja standardite lähendamist ning hõlbustada EL heade tavade jagamist. TAIEX pakub avaliku sektori asutustele ja avaliku sektori osalusega asutustele (nt. sihtasutused) ning nende töötajatele lühiajalist vastastikust (*peer-to-peer, P2P*) abi. **Instrumendi abiga saavad asutused korraldada töötubasid, ekspertlähetusid, õppevisiite ja veebiseminare.**

Ürituste kasusaajad riigid saavad olla nii EL liikmesriigid, kes omavahel teadmisi jagavad kui ka kolmandad riigid, kes tahavad oma õigusruumi ELile lähendada. Töötajate omavahelise kogemuste vahetamise kaudu täidetakse lüngad teadmistes ja parimates praktikates ELi eeskirjadest ja menetlustest. TAIEX aitab edendada võrgustikke ELi liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel.

TAIEX on nõudluspõhine. See tähendab, et kasusaav asutus defineerib oma vajadused mingis valdkonnas, koostab taotluse Euroopa Komisjonile TAIEX ürituse korraldamiseks ja saades heakskiidu, hoolitseb Komisjon ürituse korraldusliku poole eest, sh. leiab parimad eksperdid EL liikmesriikidest. Vajadusel pööratakse pädevate ekspertide leidmiseks TAIEX riiklike kontaktpunktide (*National Contact Point, NCP*) poole.

Eestis asub TAIEX riiklik kontaktpunkt välisministeeriumi arengukoostöö ja humanitaarabi büroos. NCP ülesandeks on vajadusel suhelda DG NEARiga seoses oma riigis sobivate ekspertide leidmisega ja ekspertide valideerimine TAIEX andmebaasis. NCP üldkontakt on twinning@mfa.ee.

TAIEX koostööriigid:

- Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo, Põhja-Makedoonia, Montenegro, Serbia ja Türgi;
- Küprose türki kogukond Küprose põhjaosas;
- Alžeeria, Armeenia, Aserbaidžaan, Valgevene, Egiptus, Gruusia, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Liibüa, Moldova, Maroko, Palestiina, Süüria, Tuneesia ja Ukraina;
- Kõik partnerluspoliitika instrumendiga (*Partnership Instrument, PI*) seotud riigid. Riikide kohta leiab rohkem infot [siit](#).
- EL liikmesriigid regionaalpoliitika ja linnapoliitika peadirektoraadi (DG REGIO), keskkonna peadirektoraadi (DG ENV) ja struktuurireformide toe peadirektoraadi (DG REFORM) halduskoostöö raames;

- Rahvusvahelise koostöö peadirektoraadiga (DG INTPA, endine DG DEVCO) hõlmatud partnerriigid ja territooriumid. DG INTPA riikide kohta leiab rohkem infot [siit](#).

Erinevad TAIEX ürituste vormid

Programmi raames teostatavad projektid on lühiajalised, olenevalt ürituse vormist kestvusega 1-5 päeva. Toimuvad peamiselt töötoad, ekspertlähedused ja õppevisiidid. Seoses COVID-19 levikuga toimub üha enam ka veebikohtumisi. TAIEX üritused eelnevad tihti mestimise (*twinning*) projektidele.

Töötoad (*workshops*)

Üritused, mis on suunatud ühe või mitme kasusaava riigi avaliku sektori asutuse töötajatele. Kaasatud tavaliselt rohkem kui üks ekspert enam kui ühest ELi liikmesriigist, kes oma kogemusi ja ekspertiisi jagavad. Toimub sihtriigis. Kestvus 1-2 päeva. Üle 15 osaleja.

Töötubade eesmärk on tutvustada ELi õigusaspekte laiemale publikule ning selgitada üleskerkivaid seadusandlikke kitsaskohti. Töötoad võivad olla kas teoreetilised või praktilised.

Ekspertlähedused (*expert missions*)

ELi liikmesriigi ühe või mitme eksperdi lähetamine TAIEX üritusele, mis leiab aset sihtriigis, et anda selle kasusaavale avaliku sektori asutusele nõu konkreetsetes küsimustes ja teemades kohapeal. Toimub sihtriigis. Kestab 2-5 päeva. Kuni 20 osalejat.

Õppevisiidid (*study visits*)

Õppeviisi raames külastavad sihtriigi avaliku sektori asutuse töötajad mõnda EL liikmesriigi teemakohast institutsiooni (võõrustav asutus e. *host institution*). Eesmärk on õppida võõrustava asutuse struktuuride, töömeetodite ja innovaatiliste lahenduste kohta. Toimub võõrustavas riigis. Kestab 2-5 päeva. 3 osalejat sihtriigist (vaid erandjuhtudel rohkem).

Veebiseminarid

EL liikmesriigi avaliku sektori asutus nõustab kasusaava riigi asutusi veebipõhiselt. Veebiseminarid korraldatakse spetsiaalsetel virtuaalsetel platvormidel. Veebiseminarid võivad olla kas ühe- või mitmepäevased (sh. poolikud päevad). Tehnilist tuge pakub Euroopa Komisjoni TAIEX tugitiim.

Veebipõhiselt võib korraldada esinejate / ekspertide ettevalmistavaid koosolekuid; testiüritusi, et katsetada ühendust ja aega, mis kulub tehnilise poole seadistamiseks; veebipõhiseid TAIEX töötubasid või ekspertlähedusi.

Kes saavad taotleda TAIEX toetust?

- seadusandlusega ja haldusjuhtimisega tegelevate ministeeriumide töötajad,
- järelevalveorganite ja inspeksioonide töötajad,
- töötajad, kes rakendavad või jõustavad õigusakte,
- töötajad parlamendis, kohtu- ja korrakaitseametites,
- sotsiaalpartnerite, ametiühingute ja tööandjate ühenduste esindajad.

Taotlusvormid leiab [siit](#). TAIEX ei paku otsest tuge kodanikuühiskonnale, eraisikutele ega üksikutele ettevõtetele.

TAIEX kasulikkus kasusaavale asutusele ja selle töötajatele:

- + Tugevdatakse riikide vastavust EL seadusandlusega ja seega suurendatakse riikide sidusust ja partnerlust nii EL sees kui ka kolmandates riikides.
- + TAIEX aitab riikidel ellu viia struktuurseid muutuseid, olles nõnda oluline reformide algatamisel.
- + Kuna TAIEX üritused on vajaduspõhised, panustavad need otseselt riigi süsteemsete vajaduste parendamisesse.
- + Sihtriigid saavad TAIEXiga võimaluse omandada teadmisi ja õppida parimatest praktikatest otse EL seadusi rakendavate liikmesriikide haldusasutustelt ja ekspertidelt.
- + TAIEX on paindlik ja reageerib kiiresti avaliku sektori asutuste töötajate vajadustele, sh. seoses uute teemade ja valdkondadega, nagu näiteks anti-radikaliseerumine, küberturvalisus ja -kerksus, keskkonnakaitse, jms.
- + Administratiiv- ja õiguskultuuri ühtlustamine lihtsustab asjaajamist ja kiirendab kandidaatriikide ühinemist ELiga.
- + Luuakse võrgustikud EL riikide ja kolmandate riikide kolleegidega. Need suhted jäävad kestma tihti ka pärast TAIEX üritusi – edeneb riikidevaheline koostöö ja usaldus.

TAIEX kasu võõrustavale asutusele ja eksperdile:

- + TAIEX kaudu on hea võimalus panustada EL välispoliitikasse, tõsta riigi ja asutuse nähtavust.
- + Erinevalt mõnest teisest programmist või initsiatiivist ei too TAIEX asutustele kaasa rahalisi kulutusi. TAIEX eelarved on täiel määral kaetud Euroopa Komisjoni vahenditest.
- + Tihendatakse suhteid nii EL liikmesriikide kui ka kolmandate riikide avaliku sektori töötajatega.
- + Ekspertid omandavad uusi oskuseid ja saavad väärtusliku erialase kogemuse muuhulgas kasusaava sihtriigi õigussüsteemi, seadusandluse, pädevate asutuste ja praktikate osas.
- + Ekspertid tutvustavad oma valdkondade parimaid praktikaid sihtriikide töötajatele. Selline töö annab võimaluse osaleda sihtriigi ekspertide teadmiste kaasajastamisel ja pikemas perspektiivis parema halduskultuuri juurutamises.
- + Ekspertiisi jagades arendatakse kahepoolsete suhete edendamise oskuseid, mis tulevad kasuks nii asutustele kui ka karjääriplaneerimise mõistes igale üksikule eksperdile.
- + Lähetatavad ekspertid saavad ka motivatsioonina õiglaselt hüvitatud.
- + TAIEX tegevused annavad võimaluse hinnata ka oma riigi tegevusi ja arengupotentsiaali.
- + Osaledes TAIEX üritustel, võib avaneda nii asutustel kui ekspertidel võimalus kaasuda suurematesse EL projektidesse.

TAIEX valdkonnad

Põllumajandus ja toiduohutus, veterinaar- ja fütosanitaar- ning kalandussektor

Prioriteetseteks teemadeks on haigustekitajate ennetus ja tõrje, põllumajandusasutuste ülesehitamine ja nende tegevuste nõustamine (kaubandusmehhanismide haldamine ja põllumajandustoetuste väljamaksete töötlemine, asutamine ja arendamine jms.)

Haigustekitajate tõrje simulatsiooniharjutused enne haiguse puhangut kui ka ekspertide kiire lähetamine kohe pärast haiguse avastamist, on olnud osalejatele märkimisväärselt kasulikud. Lisaks antakse juhiseid turgude ühise korralduse ja mitmete poliitikavaldkondade rakendamise ja jõustamise kohta alates riigiabist ja maaelu arendamisest kuni kvaliteediküsimusteni, nagu geograafiliste tähistite kaitse ja mahepõllumajanduse standardid.

Turvalisus, vabadus ja õigusriiklus

Euroopa Liidule on liidusisese vabaduse, turvalisuse ja õigusriikluse edendamine prioriteetideks. TAIEX aitab EL väärtuseid ja saavutusi edendada ka väljaspool liidu piire.

Teemadena on käsitletud isikute vaba liikumine, viisapoliitika, ELi välispiiri poliitika, Schengeni ala, sisseränne, varjupaigapoliitika, õigusalane koostöö tsiviil- ja kriminaalasjades, uimastikupoliitika koordineerimine, andmekaitse, põhiõigused, rassism, ksenofoobia, politsei- ja tollikoostöö, kuritegevuse ennetamine, võitlus organiseeritud kuritegevuse vastu.

Üritused ei ole mõelnud vaid justiits- ja siseministeeriumide töötajatele, vaid ka teistele, kes tegelevad oma igapäevases töös EL seadusandlusega, sh. kohtunikud, prokurörid, politseiametnikud, muud õiguskaitseasutused, piirivalvurid, rände- ja varjupaigaametite ametnikud, tolliosakonnad jt.

Keskkond, energeetika, transport ja telekommunikatsioon

Klassikalist TAIEX abi pakutakse läbi EL kandidaatriikide piirkondliku keskkonna- ja kliimaalase ühinemisvõrgustiku (ECRAN). Valdkondadeks võivad olla kõik keskkonnaalaseid õigusakte käsitlevad teemad (õhukvaliteet, jäätmekäitlus, looduskaitse, kemikaalid, tööstusreostus ja kliimamuutused).

Kuna energiatootmine mõjutab nii keskkonda kui ka kliimat, siis on ka keskkonna ja energeetika poliitikad omavahel tihedalt seotud. Käsitletavat valdkonnad ulatuvad taastuvenergiast ja energiasäästlikkusest, nafta-, gaasi- ja elektrisektori turu liberaliseerimiseni.

Transpordivaldkonnas kaetakse merendust, sisemaade transporti ja lennundust, sh. ühised programmid Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga (EMSA) ning Euroopa tsiviillennunduse konverents (ECAC).

Tehnilisi teadmisi edastatakse ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning selle tururegulatsiooni kohta. TAIEXi tegevusi korraldatakse sellistel teemadel nagu elektrooniline side, numbrite teisaldatavus, lairiba infrastruktuur ja postiteenused.

Siseturg

Siseturu toimimist hõlbustavad mitmed toetavad meetmed ja poliitikad, mille EL ja selle liikmesriigid on vastu võtnud, et kõrvaldada tehnilised, regulatiivsed, õiguslikud, bürokraatlikud ja muud tõkked, mis pärsivad liidus vabakaubandust ja vaba liikumist.

Peamiselt seotud EL nelja vabadusega, kuid puudutab ka ELi poliitikaid, programme ja algatusi laiemas tähenduses. Üritused keskenduvad eelkõige sotsiaal- ja tööhõivepoliitikatele, intellektuaalomandi õiguste küsimustele, finantsteenustele, konkurentsipoliitikale (sh. riigiabi, struktuurifondid, majandus- ja rahaliit ning kapitali vaba liikumine, maksustamine ja toll) ning tarbijakaitse ja tervisepoliitikale. Keskendutakse ka väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele ja tööstusele.

Toetus Küprose türgi kogukonnale

Küprose türgi kogukonnale antava TAIEXi abi peamine eesmärk on aidata kaasa seadusandliku ja jõustamissuutlikkuse ettevalmistamist, et ELi õigusraamistik oleks viivitamatult kohaldatav pärast Küprose olukorra lahendamist.

Programmi toetamiseks kaasab TAIEX liikmesriikide eksperte paljudesse ELi õigusaktidega seotud temaatilistesse valdkondadesse, et toetada nende läbivaatamist, jõustamist ja rakendamist. Vajaliku abi osutamiseks viiakse läbi hindamississioone, mille eesmärk on hinnata nii õigusakte kui ka haldussuutlikkust ja arendada tihedas koostöös kohalike ametiasutustega kava tulevase tehnilise abi jaoks. Nende tulemuste põhjal viiakse läbi ekspertlähetsi kokkulepitud plaanide rakendamiseks ning Küprose türgi kogukonna peamiste koordineerimisstruktuuride suutlikkuse suurendamiseks ja arendamiseks. Võib korraldada ka õppevisiite EL liikmesriikidesse, mis võimaldavad kasusaava asutuse töötajatel omandada praktilisi kogemusi liikmesriikides rakendatud õigusaktide ja süsteemide kohta.

Lisaks on olemas TAIEX erimoodulid:

	Kirjeldus	Kasusaavad sihtriigid
TAIEX-REGIO Peer 2 Peer	Loodi koostöös regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadiga. Hõlbustab lühiajalist oskusteabe vahetust ühtekuuluvuspoliitika ekspertide, Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) ja Ühtekuuluvusfondi juhtimisega tegelevate asutuste vahel. See on osa Komisjoni laiemast jõupingutusest aidata EL liikmesriikidel tugevdada oma haldussuutlikkust. Panustab kestliku arengu eesmärkide (<i>Sustainable Development Goals, SDG-s</i>) saavutamisse, võimestab kohalikke omavalitsusi.	Mõeldud vaid EL liikmesriikidele. Toetust saavad taotleda ERF või Ühtekuuluvusfondi juhtimisega seotud avaliku sektori asutused.
TAIEX-SRSP (<i>Structural Reform Support Programme</i>) Peer 2 Peer	Moodul, mida juhitakse koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformi tugiteenistusega, et rakendada struktuurireformide tugiprogrammi. Eesmärk on tagada tõhusamad institutsioonid, tugevamad haldusraamistikud ja haldusasutused. Panustavad riikide CSR-idesse (<i>country specific recommendations</i>), mitmeaastasesse finantsraamistikku (<i>multiannual financial framework, MFF</i>).	Mõeldud vaid EL liikmesriikidele.
TAIEX-EIR (<i>Environmental Implementation Review, EIR</i>)	Keskkonnavalase rakendamise ülevaade (<i>EIR</i>) on iga EL liikmesriigi jaoks kaardistanud peamised väljakutsed Euroopa keskkonnapoliitika ja õigusaktide rakendamisel ning olemasolevad head praktikad. TAIEX-EIR on praktiline vahend, mis hõlbustab vastastikust õppimist EL liikmesriikide keskkonnateenistuste vahel kõigil tasanditel. Pakub liikmesriikide keskkonnaasutustele kohandatud toetust, et nende töötajad saaksid otseselt kasu teiste riikide ja piirkondade kogemustest.	Mõeldud vaid EL liikmesriikidele.

TAIEX-PI (Partnership Instrument, PI)	Partnerluspoliitika instrumenti koordineerib Euroopa Komisjoni välispoliitika vahendite talitus (<i>Foreign Policy Instrument, FPI</i>). Tegevused leiavad aset alates 2014. a partnerriikides Põhja- ja Lõuna-Ameerikas, Lähis-Idas ja Aasias / Vaikse ookeani piirkonnas. Eesmärk on vahetada tehnilist abi ja parimaid praktikaid. EL edendab oma standardeid ja õigusakte ning võimalust luua laiem poliitiline dialoog kolmandate riikidega. Valdakonnad on seotud ülemaailmsete probleemidega, nt. kliimamuutused ja energiapuudus. Teemadeks on samuti EL pääs turgudele, kaubandusele, investeerimise ja ärivõimaluste parandamine. Toetatakse avalikku diplomaatiat ja teavitamisvõimalusi. Taotlused esitavad Euroopa Komisjoni talitused või Euroopa välisteenistus, sh. Euroopa delegatsioonid.	Partnerluspoliitika instrumendi riigid.
TAIEX INTPA	Võimalus TAIEX üritusi ellu viia DG INTPA riikides avanes 2020. a. Üritusi saab korraldada riiklikul ja / või piirkondlikul tasandil ning taotlema võib üksikut üritust või TAIEXi ürituste jada. Maksimaalse mõju tagamiseks on TAIEX INTPA eesmärk tugevdada riikliku arengupoliitika konteksti. See toetab kestliku arengu eesmärkide saavutamist kooskõlas ÜRO tegevuskavaga 2030. TAIEX INTPA üritused kavandatakse ka koostoimes teiste partnerriigis tegutsevate tehnilise koostöö vahenditega. Taotlused esitavad riigi avaliku sektori asutused ja EL delegatsioon antud riigis.	DG INTPA riigid

Korralduslik pool ja kulude katmine

Õppevisiite võõrustav asutus

Võõrustav asutus ei kata külastuse ajal kasusaava asutuse osalejate kulusid. TAIEX korraldab ja katab kasusaava asutuse osalejate reisi- ja majutuskulud, vajadusel viisaga seotud kulud ning vajadusel suulise tõlke ja selle tehnilise varustuse. Samuti makstakse osalejatele päevaraha nende isiklike kulude katteks (takso, lõuna- ja õhtusöök).

Õppevisiidi organisatoorse poole eest vastutab TAIEXi väline teenusepakkuja. Sh. logistika korraldamine, broneeringute ja arvete eest tasumine (konverentsisaal, hotell, lennud, tõlketeenused, tehniline varustus, transport eri paikade külastamiseks).

On väga teretulnud, kui võõrustav asutus saab korraldada osalejatele lennujaama vastuminemise ja vajadusel osalejatele ettekannete paberkoopiaid jagada.

Võõrustava asutuse soovil võib Euroopa Komisjon maksta asutusele iga õppevisiidi päeva eest 250 eurot. Seda makset saab teha ainult asutuse pangakontole.

TAIEX üritustel eksperdina osalemine

ELi liikmesriikide avaliku asutuse või avaliku osalusega asutuse töötajad, kellel on TAIEXi kasusaavate asutuste jaoks asjakohaseid teadmisi, saavad end registreerida TAIEX ekspertide andmebaasis ([TAIEX expert database](#)). Avalikus sektoris mitte töötavad inimesed ei saa eksperdina registreeruda.

Registreeruda saab ka oma asutuse kontaktpunktina, kes aitab leida ja välja pakkuda oma asutuse töötajate seast üritustele vajalikke eksperte.

TAIEX eksperte kutsutakse esinejateks üritustele kasusaavates sihtriikides. Üldjuhul on varasemalt TAIEX üritustel osalenud **eesti eksperdid olnud seisukohal, et üritustel osalemine on olnud korraldusliku poole pealt üpris lihtne ja bürokraatlik osa pole olnud liiga mahukas.** Osalust oodatakse kõikides aruteludes kogu ürituse vältel, samuti ettekande esitamist. Eksperdilt võib paluda osaleda ka moderaatorina aruteludes ja esitada hindamisaruanne. Osalemine sõltub konkreetse võõrustava asutuse eeskirjadest. Eksperti ülesanded töötatakse täpsemalt välja koostöös kasusaava asutusega. Mõnikord palutakse kohtumise ettevalmistamise faasis ka tagasisidet esialgsele agendale ja nõu teemade osas.

Pärast üritust küsitakse eksperdilt tagasisidet kohtumise, osalejate, teemade, korraldusliku poole ning võimalike jätkutegevuste kohta. Eksperdilt võib küsida ka lühikest raportit/ülevaadet ürituse või arutelude kohta.

Lisateabe saamiseks saab tutvuda TAIEX ekspertide [korduma kippuvate küsimustega](#).

Ekspertide hüvitamine ja organisatoorne korraldus (üritused sihtriigis)

TAIEX ürituse päevarahad (per diem) vastavad DG INTPA päevarahade summadele sihtriigis (vt uuemaid DG INTPA päevarahade summasid). Päevarahade topelt tasustamist ei tehta, kehtib vaid EL päevaraha.

Päevaraha on ette nähtud majutuse, toitlustuse, kohalike transpordi- ja muude kulude katmiseks. Eksperdile makstava päevaraha kogusummast arvestatakse automaatselt maha

Euroopa Komisjoni või kolmandate isikute poolt pakutavad majutus- ja toitlustuskulud. Vastavalt tulumaksuseadusele ei maksustata Eestis TAIEX päevarahasid tulumaksuga.

Lennu ja hotelli leidmisel ja broneerimisel on abiks Komisjoni väline teenusepakkuja. Vajadusel aitab teenusepakkuja valida sobiva lennumarsruudi. Hotelli saab ekspert soovi korral ka ise broneerida. Sellisel juhul kantakse eksperdile päevaraha, millest ei ole hotellikulu maha arvatud.

Lähetuvalle EL liikmesriigi eksperdile makstakse eksperdi hüvitist (*flat daily allowance, FDA*), suuruses 350 eurot/päevas iga tööpäeva eest ja lisaks sellele aruande koostamise eest (lisa-FDA). Lähetuse ajaks puhkust ei võeta, kui asutus on ürituse üks algatajatest/osapool või kui asutus ei ole projekti üks osapool, aga ekspert jõuab oma tööandjaga eelnevalt vastavale kokkuleppele.

Tööpäevale langeva reisimisega seotud hüvitise määrad:

- Kui lend on plaanitud väljuma enne või täpselt kell 14:00 – kehtib FDA täismäär.
- Kui lend väljub pärast 14:00 – kehtib FDA 50% ulatuses (175 eurot)
- Lend väljub pärast 18:30 – FDA ei kehti.

Tööpäevale langeva tagasilennuga seotud hüvitise määrad:

- Lend saabub sihtkohta enne 9:00 – FDA ei kehti.
- Lend saabub sihtkohta enne 12:00 – kehtib FDA 50% ulatuses (175 eurot)
- Lend saabub pärast või täpselt kell 12:00 – kehtib FDA täismäär.

Erandeid saab teha juhul, kui eksperdid töötavad lennujaama asukohast erinevas linnas. Kui üritus leiab aset nädalavahetusel, siis käsitletakse neid kui tööpäevi (v.a. reispäevad).

Makse ja kuludokumendid (originaalis) tuleb Euroopa Komisjonile saata hiljemalt 30 päeva pärast ürituse toimumist. Lisa-FDA makstakse vaid pärast lähetusaruande vms õigeaegset edastamist DG NEARile (*Institution Building Unit*).

Kui ekspert osaleb üritusel enda riigis (oma riik/asutus on kasusaaja), siis päevarahasid ei maksta. Kui osalus toob aga kaasa põhjendatud lisakulusid, siis nendest tuleb Euroopa Komisjonile eelnevalt teada anda. Majutuse saab tagada juhul, kui ekspert ei ela samas kohas, kus üritus toimub. Kui ekspert elab kaugemal kui 100 km kohast, kus üritus toimub, siis saab tagada majutuse ka ürituse toimumisele eelneva päeva eest.

Lisainfo:

[DG NEARi TAIEX veebileht.](#)

[Välisministeeriumi twinning ja TAIEX veebileht.](#)

TAIEX Eesti riiklik kontaktpunkt: twinning@mfa.ee